

Γνωμοδότηση της Επιτροπής των Περιφερειών για

- την «Ανακοίνωση της Επιτροπής στο Συμβούλιο, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών σχετικά με τη στρατηγική στον τομέα της υγείας της Ευρωπαϊκής Κοινότητας» και
- την «Πρόταση απόφασης του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη θέσπιση κοινοτικού προγράμματος δράσης στον τομέα της δημόσιας υγείας (2001-2006)»

(2001/C 144/13)

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ,

έχοντας υπόψη την ανακοίνωση της Επιτροπής στο Συμβούλιο, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών σχετικά με τη στρατηγική στον τομέα της υγείας της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και την Πρόταση απόφασης του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη θέσπιση κοινοτικού προγράμματος δράσης στον τομέα της δημόσιας υγείας (2001-2006) [έγγρ. COM(2000) 285 fin — 2000/0119 (COD)]·

έχοντας υπόψη την πρόταση απόφασης του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου περί της επέκτασης προληπτικών προγραμμάτων δράσης στον τομέα της υγείας [έγγρ. COM(2000) 448 fin — 2000/0192 (COD)]·

έχοντας υπόψη την απόφαση του Προεδρείου της, της 13.6.2000, για την ανάθεση των προπαρασκευαστικών εργασιών στην επιτροπή 5 «Κοινωνική πολιτική, δημόσια υγεία, προστασία καταναλωτών, έρευνα, τουρισμός»·

έχοντας υπόψη τη γνωμοδότησή της για την Ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με την ανάπτυξη της πολιτικής για τη δημόσια υγεία στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα (έγγρ. COM(1998) 230 fin) (έγγρ. CdR 156/98 fin)⁽¹⁾ που υιοθετήθηκε από τη σύνοδο ολομέλειας της 18ης και 19ης Νοεμβρίου 1998 (εισηγητής: ο κ. Ian S. Hudghton)·

έχοντας υπόψη τη γνωμοδότησή της με θέμα «Ο ρόλος των τοπικών και περιφερειακών αρχών στη μεταρρύθμιση των ευρωπαϊκών συστημάτων δημόσιας υγείας» (έγγρ. CdR 416/99 fin)⁽²⁾, που υιοθετήθηκε από τη σύνοδο ολομέλειας της 12-13 Απριλίου 2000 [εισηγητής: ο κ. Tilman Tögel (D/PSE)]·

έχοντας υπόψη το σχέδιο γνωμοδότησής της (έγγρ. CDR 236/2000 rev. 2), που υιοθετήθηκε από την επιτροπή 5 στις 23 Οκτωβρίου 2000 [εισηγητές: ο κ. Roger Kaliff (SV/PSE) και η κα. Bente Nielsen (DK/PSE)]·

υιοθέτησε ομόφωνα κατά την 36η σύνοδο ολομέλειας της 13ης και 14ης Δεκεμβρίου 2000 (συνεδρίαση της 13ης Δεκεμβρίου) την ακόλουθη γνωμοδότηση.

Εισαγωγή

Η Επιτροπή των Περιφερειών επικροτεί την πρόταση της Επιτροπής σχετικά με τη στρατηγική στον τομέα της υγείας και τη θέσπιση κοινοτικού προγράμματος δράσης στον τομέα της δημόσιας υγείας. Η Επιτροπή των Περιφερειών κρίνει ότι η ΕΕ θα πρέπει να αναλάβει δράση στον τομέα της δημόσιας υγείας με βάση την προαναφερόμενη πρόταση. Η Επιτροπή των Περιφερειών υποστηρίζει τις προσπάθειες της Επιτροπής για βελτίωση του συντονισμού και συνέχιση των ενεργειών στα πλαίσια της κοινοτικής πολιτικής για τη δημόσια υγεία ώστε να επιτευχθούν οι στόχοι που αναφέρονται στο άρθρο 3 π της Συνθήκης για την ΕΚ και να εφαρμοστεί το νέο άρθρο 152. Η ΕΤΠ επικροτεί ιδιαίτερα το γεγονός ότι η Επιτροπή δίδει μεγάλη σημασία στην απαίτηση να εξασφαλισθεί υψηλό επίπεδο προστασίας της υγείας στην Κοινότητα.

(1) ΕΕ C 51 της 22.2.1999, σ. 53.

(2) ΕΕ C 226 της 8.8.2000, σ. 79.

Απόψεις και συστάσεις της Επιτροπής των Περιφερειών**Γενικά**

1. Η Επιτροπή των Περιφερειών επισημαίνει ότι η προτεινόμενη στρατηγική για την υγεία δεν πρέπει να συνεπάγεται μια μεταβολή των αρμοδιοτήτων για την ΕΕ στον τομέα της ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης. Θα πρέπει να γίνει διάκριση μεταξύ των υποχρεώσεων αφενός μεν της Κοινότητας αφετέρου δε των κρατών μελών. Πρέπει να αποκλειστεί κάθε προσπάθεια εναρμόνισης και τα κράτη μέλη πρέπει μόνο τους να έχουν την ευθύνη για τη διαχείριση των θεμάτων ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης μέσω οικείων οργανωτικών και χρηματοδοτικών προτύπων. Η αρχή της επικουρικότητας πρέπει να τηρείται και τα μέτρα σε κοινοτικό επίπεδο πρέπει να έχουν σαφή συμβολή στις προσπάθειες των κρατών μελών.

2. Η Επιτροπή των Περιφερειών θα ήθελε να τονίσει τη σημασία της διασυνοριακής συνεργασίας μεταξύ περιφερειών, δήμων και κοινοτήτων, πόλεων και κρατών μελών. Είναι ιδιαίτερα σημαντικό να συμβάλουν τα κράτη μέλη, μέσω νέων διαρθρώσεων υποστήριξης και συγκεκριμένων προσαρτήσεων, στην προώθηση της διασυνοριακής συνεργασίας. Η τελευταία προωθεί τις εξελίξεις στην Κοινότητα και στον τομέα της υγείας. Ιδιαίτερη προσοχή πρέπει να δίδεται στις απόψεις της Επιτροπής των Περιφερειών κατά τη λήψη μελλοντικών αποφάσεων που έχουν σχέση με τις αρμοδιότητες των τοπικών και περιφερειακών αρχών στον τομέα της υγείας.

3. Οι προϋποθέσεις για μια καλή υγεία δημιουργούνται στο άμεσο περιβάλλον των ανθρώπων. Σε πολλά από τα κράτη μέλη οι τοπικές και περιφερειακές αρχές, που στα επόμενα αποκαλούνται περιφέρειες, έχουν την ευθύνη τόσο για τη δημόσια υγεία όσο και για την ιατροφαρμακευτική περίθαλψη. Η Επιτροπή των Περιφερειών και οι περιφέρειες που έχουν την ευθύνη στους τομείς αυτούς θα συμμετάσχουν και θα συμβάλουν στις προσπάθειες ανάπτυξης, πρέπει δε να εξασφαλιστεί η επιρροή τους στην κοινοτική πολιτική για τη δημόσια υγεία. Η Επιτροπή των Περιφερειών υποθέτει ότι θα συμμετάσχει στην εφαρμογή της στρατηγικής για την υγεία, π.χ. κατά την επιλογή υγειονομικών δεικτών και στην προγραμματιζόμενη αξιολόγηση της στρατηγικής για την υγεία, κρίνει δε ότι στην επιτροπή που θα επικουρεί την Επιτροπή της ΕΕ θα πρέπει να συμμετέχουν και εκπρόσωποι των τοπικών και περιφερειακών αρχών.

Στρατηγική για την υγεία

4. Η Επιτροπή των Περιφερειών θα ήθελε να τονίσει ότι τα διαφορετικά επίπεδα υγείας του πληθυσμού αποτελούν μία από τις μεγαλύτερες προκλήσεις σε πολλά κράτη μέλη και στην Κοινότητα. Αυτό είναι πολύ πιθανό να καταστεί ακόμη πιο έκδηλο όταν ενταχθούν στην Κοινότητα οι υποψήφιες χώρες. Η πρόταση σχετικά με τη στρατηγική για την υγεία είναι ιδιαίτερα εκτενής και φιλόδοξη. Θα ήταν καλύτερο να επικεντρώνεται περισσότερο σε ορισμένα θέματα. Η Επιτροπή των Περιφερειών προτείνει για το λόγο αυτό να επικεντρώσει η Επιτροπή το ενδιαφέρον της στα διαφορετικά επίπεδα υγείας και να ορίσει ένα γενικό στόχο της στρατηγικής για την υγεία. Θα μπορούσαν να αναφέρονται τα εξής: «Ο γενικός στόχος πρέπει να είναι η μείωση των κινδύνων υγείας και των υγειονομικών διαφορών στην ΕΕ. Η κατάσταση της υγείας στα διάφορα κράτη και ομάδες πληθυσμού πρέπει μακροπρόθεσμα να προσεγγίζει το καλύτερο επίπεδο στην Ένωση». Η Συνθήκη πρέπει φυσικά να λαμβάνεται υπόψη κατά την επίτευξη και την υλοποίηση των στόχων.

5. Οι συνέπειες της διεύρυνσης και της αυξανόμενης διεθνοποίησης είναι σημαντικές στη μελλοντική Ευρώπη και πρέπει να διασαφηνίζονται στην πρόταση για τη στρατηγική στον τομέα της υγείας. Η κατάσταση που επικρατεί στον τομέα της υγείας των υποψήφιων κρατών μελών και στις περισσότερες από τις χώρες που συνορεύουν με την ΕΕ είναι υποδεέστερη, οι δε χώρες αυτές

έχουν χαμηλότερη κατά κεφαλήν δαπάνη για την υγεία και χαμηλότερη μέση ηλικία. Αυτό ενδέχεται να επηρεάσει την κατάσταση της υγείας στην Κοινότητα και πρέπει να εξεταστούν οι τρόποι με τους οποίους η ΕΕ και οι υποψήφιες χώρες μπορούν να βελτιώσουν την κατάσταση της υγείας στις εν λόγω χώρες. Θα πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή όχι μόνον στο ζήτημα των κριτηρίων σύγκλισης αλλά και στο ζήτημα της επίλυσης των υγειονομικών προβλημάτων που αντιμετωπίζουν οι υποψήφιες χώρες.

6. Η συνεργασία με διεθνείς οργανισμούς όπως ο ΠΟΥ, ο ΟΟΣΑ κ.λπ. πρέπει να αναπτυχθεί περαιτέρω. Είναι σημαντικό να συμπληρώνουν τα κοινοτικά μέτρα τις δράσεις του ΠΟΥ και να μην υπάρχει αλληλεπικάλυψη με αυτές.

7.1. Η Επιτροπή των Περιφερειών επικροτεί το ενδιαφέρον που επιδεικνύεται για τη σημασία που έχουν διάφοροι τομείς πολιτικής για τη δημόσια υγεία. Η ΕΕ είναι το κοινό όργανο της Ευρώπης που έχει αρμοδιότητες και δυνατότητες επηρεασμού μιας σειράς παραγόντων που έχουν καθοριστική σημασία για την υγεία. Καθήκον της Κοινότητας είναι να διασφαλίζει υψηλό επίπεδο προστασίας της υγείας σε διάφορους τομείς πολιτικής που έχουν ιδιαίτερη σημασία. Αυτό ισχύει κυρίως για τις κοινοτικές πολιτικές που επηρεάζουν σαφώς τη δημόσια υγεία όπως π.χ. η αγροτική πολιτική, η πολιτική απασχόλησης, η καθιέρωση του κοινού νομίσιματος και η διεύρυνση της Κοινότητας προς ανατολάς. Άλλοι σημαντικοί τομείς πολιτικής είναι η εκπαίδευση, η κινητικότητα, οι συνθήκες εργασίας και η πολιτική καταναλωτών.

7.2. Είναι επιτακτικά αναγκαίο να αναπτυχθούν πρότυπα για την περιγραφή των συνεπειών στην υγεία τα οποία να είναι δυνατό να εφαρμοστούν στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων της ΕΕ.

7.3. Σε ένα πρώτο στάδιο είναι επιθυμητό να εφαρμοσθούν τα εν λόγω πρότυπα αξιολόγησης των επιπτώσεων της υγείας σε ορισμένους τομείς της γεωργικής πολιτικής. Παράλληλα με τα πρότυπα για τη γεωργική πολιτική επιβάλλεται να δοθεί προσοχή και στην πολιτική για την απασχόληση. Θα πρέπει να επιδιωχθεί η εξεύρεση τρόπων προώθησης τόσο της επιμόρφωσης των επαγγελματιών στον τομέα της ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης σε διαπεριφερειακή βάση όσο και της ενίσχυσης της κινητικότητας των εν λόγω επαγγελματιών μεταξύ των διαφόρων περιφερειών. Η ολοένα και μεγαλύτερη γήρανση του πληθυσμού αυξάνει τις πιέσεις που ασκούνται στον τομέα της δημόσιας υγείας.

8. Η Επιτροπή των Περιφερειών κρίνει ότι το Ευρωπαϊκό Φόρουμ Υγείας, με τις δυνατότητες που έχει να πραγματοποιεί ενημερωμένες συζητήσεις, μπορεί να συμβάλει στις εργασίες που διεξάγονται σε ευρωπαϊκό επίπεδο για τη δημόσια υγεία. Αυτό προϋποθέτει τη δημοκρατική συμμετοχή τόσο των εθνικών όσο και των περιφερειακών αρχών, καθώς επίσης και τη θέσπιση εφαρμόσιμων κανόνων. Είναι σημαντικό να δημιουργηθεί ένα Φόρουμ για αμοιβαίες συζητήσεις και ανταλλαγή εμπειριών, όπως π.χ. το Φόρουμ για τα κοινωνικά θέματα και το Φόρουμ για την πολιτική καταναλωτών, και όχι ένα όργανο λήψης αποφάσεων ή θέσπισης νόμων. Οι εμπειρίες από το Ευρωπαϊκό Φόρουμ Υγείας

Gastein στις εργασίες του οποίου συμμετέχουν εκπρόσωποι των εθνικών, περιφερειακών και τοπικών αρχών, καθώς επίσης ιατροί και άλλοι εκπρόσωποι των σχετικών επαγγελμάτων, είναι ικανοποιητικές.

Πρόγραμμα για τη δημόσια υγεία

9.1. Η Επιτροπή των Περιφερειών κρίνει ότι τα προηγούμενα προγράμματα για τη δημόσια υγεία πρέπει να παραταθούν έως ότου το νέο πρόγραμμα για τη δημόσια υγεία τεθεί σε ισχύ.

9.2. Η Επιτροπή των Περιφερειών κρίνει ότι πρέπει να διατεθούν χωριστοί πόροι για τις υποψήφιες χώρες που έχουν ιδιαίτερες ανάγκες, προκειμένου να καταστεί δυνατή η επίλυση των προβλημάτων που αντιμετωπίζουν οι υποψήφιες προς ένταξη χώρες στον τομέα της δημόσιας υγείας.

10.1. Η Επιτροπή των Περιφερειών θεωρεί ότι οι τεχνολογίες πληροφόρησης είναι ιδιαίτερα σημαντικές για τη δημόσια υγεία και καλεί την Επιτροπή να λάβει υπόψη τις επιδράσεις των τεχνολογιών πληροφόρησης στα πρότυπα και τις δομές δράσης στον τομέα της δημόσιας υγείας. Έχει μεγάλη σημασία η ταχεία γνωστοποίηση των πρόσφατων πορισμάτων όσον αφορά τα μέτρα πρόληψης των ασθενειών. Ιδίως στις αραιοκατοικημένες περιοχές, όπου οι αποστάσεις είναι μεγάλες, οι τεχνολογίες των πληροφοριών μπορούν να αποδειχθούν ιδιαίτερα χρήσιμες.

10.2. Η Επιτροπή των Περιφερειών κρίνει ότι είναι ιδιαίτερα σημαντική η δυνατότητα ανταλλαγής εμπειριών και πρόσβασης σε συγκρίσιμα δεδομένα υψηλής ποιότητας. Όσον αφορά τις προσπάθειες για τη δημιουργία ενός συστήματος πληροφόρησης για την υγεία, εφιστάται η προσοχή στο γεγονός ότι αυτό αφορά την αξιολόγηση του επιπέδου προστασίας της υγείας και όχι τα συστήματα υγείας. Τα συμπεράσματα που μπορούν να αντληθούν από συγκρίσιμα στοιχεία αποτελούν αποκλειστικά καθήκον των κρατών μελών, όπως επίσης και η εφαρμογή των σχετικών μέτρων.

10.3. Η Επιτροπή των Περιφερειών συνιστά τη θέσπιση ενός συστήματος πληροφόρησης σε συνεργασία με άλλους φορείς του τομέα. Συλλογή και σύγκριση δεδομένων για την υγειονομική περίθαλψη πραγματοποιείται ήδη στο πλαίσιο του ΟΟΣΑ και του ΠΟΥ, των οποίων τα συστήματα θα μπορούσαν να αναπτυχθούν με πρωτοβουλία της ΕΕ. Θα πρέπει άμεσα να αξιολογηθεί ένα οικείο σύστημα για την ΕΕ, που να έχει σαφή συμβολή στις σχετικές δράσεις.

10.4. Το σύστημα συλλογής δεδομένων της ΕΕ για την υγεία πρέπει να διαμορφωθεί με τρόπο ώστε να προστατεύεται η ιδιωτική ζωή των πολιτών.

11. Η Επιτροπή των Περιφερειών τάσσεται υπέρ της δημιουργίας γνώσεων και της ανταλλαγής εμπειριών στο φαρμακευτικό τομέα. Είναι επιθυμητό να υπάρχουν ομοιόμορφοι κανόνες για το μάρκετινγκ και την πληροφόρηση του κοινού.

Τα πρότυπα χορήγησης και κατανάλωσης φαρμάκων διαφέρουν από το ένα κράτος στο άλλο και, για το λόγο αυτό, είναι σημαντικά τα συστήματα πληροφόρησης να προσαρμόζονται στα εθνικά δεδομένα.

12. Η Επιτροπή των Περιφερειών κρίνει ότι πρέπει να δοθεί σαφής προτεραιότητα στο πρόγραμμα για τη δημόσια υγεία και ότι τα θέματα που αφορούν τη διανοητική υγεία πρέπει να καταλαμβάνουν ιδιαίτερη θέση.

12.1. Η Επιτροπή των Περιφερειών θεωρεί ότι ο τομέας 1 του προτεινόμενου προγράμματος — «Βελτίωση της πληροφόρησης της γνώσης για την ανάπτυξη της δημόσιας υγείας» — πρέπει να επικεντρώνεται περισσότερο στους δείκτες που είναι σημαντικοί για την προώθηση της υγείας και την πρόληψη των ασθενειών. Οι δράσεις για την εξασφάλιση ενός ικανοποιητικού επιπέδου υγείας αποτελούν σημαντική προτεραιότητα. Η ευθύνη αυτή δεν πρέπει να κατακεραματιστεί με την παρέμβαση της ΕΕ στον τομέα της ιατρικής περίθαλψης.

12.2. Η Επιτροπή των Περιφερειών υποστηρίζει τα μέτρα που προβλέπονται στον τομέα 2 — «Ταχεία αντίδραση στις απειλές για την υγεία» — τα οποία αποτελούν σημαντικό μέρος των εργασιών της Επιτροπής και τονίζουν το συντονιστικό ρόλο της ΕΕ στον τομέα αυτό.

12.3. Η Επιτροπή των Περιφερειών κρίνει ότι πρέπει να δοθεί προτεραιότητα στον τομέα 3 — «Μέτρα για την αντιμετώπιση των καθοριστικών παραγόντων της δημόσιας υγείας» — ώστε να εξασφαλιστούν το ενδιαφέρον και η ανάληψη δράσεων σε κοινοτικό επίπεδο για τα μακροπρόθεσμα θέματα δημόσιας υγείας. Ιδιαίτερα σημαντικό είναι να αναπτυχθούν οι υγειονομικές παρεμβάσεις στις υποψήφιες χώρες. Ο τομέας πρέπει να εξεταστεί σαφώς και να οριστούν νέες προτεραιότητες. Για παράδειγμα, επί συνόλου 287 εκατομμύρια ευρώ για ολόκληρο το πρόγραμμα, διατίθενται μόνο 6 εκατομμύρια ευρώ για τις απειλές κατά της υγείας από το κάπνισμα, 7 εκατομμύρια ευρώ για τη διατροφή και 3 εκατομμύρια ευρώ για φυσική εξάσκηση που έχει βασική σημασία για τους κινδύνους κατά της υγείας.

13. Η Επιτροπή των Περιφερειών προτείνει επίσης να αναλάβει τις εξής πρωτοβουλίες η Επιτροπή για την προώθηση της υγείας στη μελλοντική Ευρώπη:

- μια ευρωπαϊκή μελέτη με θέμα «Επενδύσεις για την υγεία στην Ευρώπη», όπως εκείνη που περιλαμβάνεται στην έκθεση της Παγκόσμιας Τράπεζας, με στόχο την ανάλυση του κοινωνικοοικονομικού κόστους της άσχημης υγείας και της σημασίας των επενδύσεων στον υγειονομικό τομέα,
- συνεχείς εκθέσεις για τις αναμενόμενες εξελίξεις στον τομέα της υγείας με στόχο την αντιμετώπιση νέων απειλών κατά της δημόσιας υγείας στην Κοινότητα και στις υποψήφιες χώρες,
- μια δεοντολογική συζήτηση για τις βασικές αξιολογήσεις στον τομέα της υγείας, όπου διάφοροι τομείς πολιτικής επηρεάζουν τη δημόσια υγεία και πολλές αντιφατικές πρωτοβουλίες λαμβάνονται από την Κοινότητα στον τομέα αυτό,

— να επιδιώξει ενεργά την εκπαίδευση του υγειονομικού προσωπικού στα ευρωπαϊκά πρότυπα και την προώθηση της

κινητικότητας του εν λόγω προσωπικού μεταξύ των περιφερειών της Ευρώπης.

Βρυξέλλες, 13 Δεκεμβρίου 2000.

Ο Πρόεδρος
της Επιτροπής των Περιφερειών
Jos CHABERT
